

УДК 630*11

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДІЛГА)

10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Поліського філіалу УкрНДІЛГА,
канд. с.-г. наук, с. н. с.
Віктор ШЕВЧУК
« 31 » грудня 2025 р.

ЗВІТ

про науково-дослідну роботу за темою №10.01/2025:
«Проведення післяпроектного моніторингу щодо спеціального
використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного
користування та рубок формування та оздоровлення лісів на території
Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Ратнівське надлісництво)
за 2025 рік
(частина II)

Керівник НДР:

старший науковий співробітник
канд. с.-г. наук, с. н. с.

Віктор ШЕВЧУК

Житомирська область, с. Довжик, 2025

ВИКОНАВЦІ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, с. н. с.

В. В. Шевчук

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук

О. В. Жуковський

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, доцент

Т. В. Курбет

РЕФЕРАТ

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, РАТНІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ.

ВСТУП

Дослідження є заключним етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планової діяльності на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до пункту 6 Висновка з ОВД № 21/01-5627/1 від 15.07.2024 р. (філія «Ратнівське лісомисливське господарство» ДП «Ліси України»). В процесі реформування лісового господарства філія «Ратнівське лісомисливське господарство» була ліквідована, а на її базі утворено Ратнівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Моніторинг виконано на основі натурного обстеження у 2025 р. ділянок планової діяльності.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведенням планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін «біологічне різноманіття» (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення планованої діяльності

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), льох, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (*Бернська конвенція*) [1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці РГК або у виділах її оточення у радіусі 100 м є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва ростуть мішані та широколистяні ліси. Моніторинг біорізноманіття проведено у терміни: з 20 липня до 20 серпня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – флори і фауни та біорізноманіття.

Завданнями моніторингу були: отримання дані про цільові об'єкти на ділянках, запланованих під плановану діяльність; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018.Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктах на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.
2. Квартал, виділ.
3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.
5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяцій певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують і загальну площу придатних середовищ існування, і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяцій до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою: сприятливий, несприятливий та невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяцій;
- 2) розміри і динаміка популяцій;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки: а – перспективи хороші (сприятливі); б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду); в – погані (дуже несприятливі); г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективи збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяцій конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяцій у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяцій або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі

NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протинаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяції або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяції або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

P – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди належать необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяції (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8» [6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Лісництво, номери кварталу та виділу та площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6]
3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)»).
4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені: найвищий (А), високий (В), посередній (С), найнижчий (D).

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Inter pretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки: природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення (А); природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне (Б); природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе (С).

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».
2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. РЕЗУЛЬТАТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ РАТНІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (ВИСНОВОК ОВД № 21/01-5627/1 ВІД 15.07.2024 РОКУ)

2.1. Планова діяльність Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Результати заключного етапу післяпроектного моніторингу ділянок планованої діяльності, обстежених у 2025 р. після проведення планової діяльності. Реалізація планової діяльності за Висновком ОВД № 21/01-5627/1 від 15.07.2024 р. проводилася з 01.01.2025 р. до 28.09.2025 р. Починаючи з 29.09.2025 р. реалізація планової діяльності розпочинається за новим Висновком ОВД № 21/01-8135 від 04.10.2024 р.

2.1.1. Планована діяльність Ратнівського надлісництва за перше півріччя

Планована діяльність за Висновком 21/01-5627/1 від 15.07.2024 р. на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розпочато 01.01.2025 р. У таблиці 2.1 наведено перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) за перше півріччя (період 01.01.2025-30.06.2025 рр.).

Таблиця 2.1

Перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) на території надлісництва за перше півріччя

№ п/п	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Площа, га	Господарство	Господарська секція
<i>Гірницьке лісництво</i>						
1					хвойне	соснова
2					хвойне	соснова
3					м'яколистяне	вільхова
4					хвойне	соснова
5					хвойне	соснова
6					хвойне	соснова
7					м'яколистяне	березова
8					хвойне	соснова
9					хвойне	соснова
10					хвойне	соснова
11					хвойне	соснова
12					хвойне	соснова
13					хвойне	соснова
14					хвойне	соснова
15					хвойне	соснова
<i>Жиричівське лісництво</i>						
16					хвойне	ялинова
17					хвойне	соснова
18					хвойне	соснова
19					хвойне	соснова
20					хвойне	соснова

№ п/п	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Площа, га	Господарство	Господарська секція
21					м'яколистяне	вільхова
22					хвойне	соснова
<i>Заболоттівське лісництво</i>						
23					м'яколистяне	вільхова
24					хвойне	соснова
25					м'яколистяне	вільхова
26					хвойне	соснова
27					м'яколистяне	вільхова
28					хвойне	соснова
29					хвойне	соснова
30					хвойне	соснова
31					м'яколистяне	вільхова
32					хвойне	соснова
33					хвойне	соснова
34					хвойне	соснова
<i>Кортеліське лісництво</i>						
35					хвойне	соснова
36					хвойне	соснова
37					м'яколистяне	вільхова
38					хвойне	соснова
<i>Поступельське лісництво</i>						
39					м'яколистяне	вільхова
40					м'яколистяне	вільхова
41					м'яколистяне	вільхова
<i>Ратнівське лісництво</i>						
42					м'яколистяне	березова
43					м'яколистяне	вільхова
44					хвойне	соснова
45					м'яколистяне	вільхова
46					м'яколистяне	березова
47					м'яколистяне	вільхова
<i>Турське лісництво</i>						
48					м'яколистяне	вільхова
49					хвойне	соснова
50					м'яколистяне	вільхова
51					хвойне	соснова
52					м'яколистяне	вільхова
53					м'яколистяне	вільхова
<i>Щедрогірське лісництво</i>						
54					м'яколистяне	вільхова
55					м'яколистяне	вільхова

№ п/п	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Площа, га	Господарство	Господарська секція
56					м'яколистяне	вільхова
57					хвойне	соснова
58					хвойне	соснова
59					хвойне	соснова
60					м'яколистяне	вільхова

2.1.2. Планована діяльність Ратнівського надлісництва за друге півріччя

Планована діяльність за Висновком 21/01-5627/1 від 15.07.2024 р. на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розпочато 01.01.2025 р. У таблиці 2.2 наведено перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) за друге півріччя (період 01.07.2025-28.09.2025 рр.).

Таблиця 2.2

Перелік проведеної планованої діяльності (ділянки понад 1,0 га) на території надлісництва за друге півріччя

№ п/п	№ квартала	№ виділа	№ ділянки	Площа, га	Господарство	Господарська секція
<i>Заболоттівське лісництво</i>						
1					м'яколистяне	березова

2.2. Дослідження впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі, рідкісні види тварин і рослин та угруповань Зеленої книги України на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

2.2.1. Післяпроектний моніторинг в об'єктах Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044), Zaplava Turia-Rypiat (UA0000170) та Liubokhynskyi (UA0000243)

2.2.1.1. Об'єкт Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025)

В об'єкті Смарагдової мережі *Shatskyi (UA0000025)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.1 Оліготрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.1 Постійні оліготрофні озера, ставки та водойми; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.225 Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*; C1.226 Вільноплаваючі угруповання *Aldrovanda vesiculosa*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.3 Мезотрофні водойми з твердою (жорсткою) водою і угрупованнями харових водоростей (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.1 Постійні оліготрофні озера, ставки та водойми; C1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp.);

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осонок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осонок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

T1.1.2 Псамофітні трав'яні біотопи на нейтральних субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** X35 Континентальні піщані дюни; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6120*Трав'яні угруповання на сухих карбонатних пісках);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.71 Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- Т3.2 Вологі луки пасовищного використання (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- Т3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- Т3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (*Резолюція 4 Берської конвенції*: F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч8 Псамофітні чагарникові угруповання (*Резолюція 4 Берської конвенції*: F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч10.1 Вересові пустощі (*Резолюція 4 Берської конвенції*: F4.2 Сухі пустощі; *Додаток I Оселищної Директиви*: 4030 Європейські сухі чагарничкові пустощі);

лісові біотопи:

- Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*);

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.1.1 Рівнинні ялинові ліси (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G3.1F Острівні ялинові ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Shatskyi (UA0000025)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa* L.),

- дикран зелений (*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb.),

- дрепанокладус глянцеватий (*Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst.),

- жировик Льозеля (*Liparis loeselii* (L.) Rich.),

- зозулинні черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),

- сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill. s.l.),

безхребетні:

- білоноська болотяна (*Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier, 1825),

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),

- ведмедиця чотирикрапкова (Гера) (*Callimorpha quadripunctaria* (Poda, 1761),

- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),

- жовтوخ шапранець (*Colias myrmidone* (Esper, 1781),

- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),

- коконопряд золотистий (*Eriogaster catax* (Linnaeus, 1767),
- плавунець широкий (*Dytiscus latissimus* (Linnaeus, 1758),
- плавунець-поводень дволінійний (*Graphoderus bilineatus* (De Geer, 1774),
- плоскотілка червона (*Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763),
- рябець Матурна (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),
- синявець Навситой (чорнуватий) (*Maculinea nausithous* (Bergstrasser, 1779),
- синявець Телей (*Maculinea teleius* (Bergstrasser, 1779),
- тіньюлюб рудовусий (*Phryganophilus ruficollis* (Fabricius, 1798),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- месерниця озерна (*Rhynchocypris percniurus* (Pallas, 1814),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- балобан (*Falco cherrug* (JEGray, 1834),
- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- брижач (*Philomachus pugnax* (Linnaeus, 1758),
- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- вівсянка садова (*Emberiza hortulana* (Linnaeus, 1758),
- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),
- грицик малий (*Limosa lapponica* (Linnaeus, 1758),
- гуска мала (*Anser erythropus* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus* (Hemprich & Ehrenberg, 1833),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),
- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),
- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),
- коловодник болотяний (*Tringa glareola* (Linnaeus, 1758),
- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),
- крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),
- крячок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),
- крячок малий (*Sterna albifrons* (Pallas, 1764),
- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),
- крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
- кулик-довгоніг чорнокрилий (*Himantopus himantopus* (Linnaeus, 1758),
- лебідь малий (*Cygnus bewickii* (Yarrell, 1830),
- лебідь-кликун (*Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
- лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),

- мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),
- мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1794),
- орел-карлик (*Hieraaetus pennatus* (Gmelin, 1788),
- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- пугач звичайний (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- сивка звичайна (*Pluvialis apricaria* (Linnaeus, 1758),
- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
- сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor* (Gmelin, 1788),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
- чапля руда (*Ardea purpurea* (Linnaeus, 1766),
- чепура велика (*Ardea alba* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),
- шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),
- щеврик польовий (*Anthus campestris* (Linnaeus, 1758),

ссавці:

- бобр європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- нічниця велика (*Myotis myotis* (Borkhausen, 1797),
- нічниця ставкова (*Myotis dasycneme* (Boie, 1825),
- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

2.2.1.2. Об'єкт Смарагдової мережі Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044)

В об'єкті Смарагдової мережі *Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- В1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** С1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; С1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; С1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; С1.225 Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*; С1.226 Вільноплаваючі угруповання *Aldrovanda vesiculosa*; С1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; С1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- В1.1.3 Мезотрофні водойми з твердою (жорсткою) водою і угрупованнями харових водоростей (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** С1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp.);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції**: C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви**: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції**: C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви**: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції**: C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви**: 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції**: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви**: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.1.2 Карбонатні болота зі сфагновими мохами (**Резолюція 4 Берської конвенції**: D4.1 Багаті болота, включаючи евтрофні високотравні та карбонатні болота; **Додаток I Оселищної Директиви**: 7230 Лужні низинні болота);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції**: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції**: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Берської конвенції**: D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви**: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви**: 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

T1.1.2 Псамофітні трав'яні біотопи на нейтральних субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції**: X35 Континентальні піщані дюни; **Додаток I Оселищної Директиви**: 6120*Трав'яні угруповання на сухих карбонатних пісках);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E1.71 Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви**: 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви**: 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинисто-мулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*);

- T3.2 Вологі луки пасовищного використання (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Берської конвенції**: E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної**

Директиви: 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч8 Псамофітні чагарникові угруповання (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

- Ч10.1 Вересові пустища (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F4.2 Сухі пустища);

Додаток I Оселищної Директиви: 4030 Європейські сухі чагарничкові пустища);

лісові біотопи:

- Д1.2.1 Центральноевропейські грабово-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9170 Дубово-грабові ліси *Galio-Carpinetum*);

- Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.7(**Резолюція 4 Бернської конвенції:** Термофільні листопадні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9110*Євросибірські степові діброви);

- Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa* L.),
- зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides* (L.) Rchb.),

безхребетні:

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),
- дукачик непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),
- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),
- плавунець широкий (*Dytiscus latissimus* (Linnaeus, 1758),
- рябець Матурна (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- чехоня (*Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- брижач (*Philomachus pugnax* (Linnaeus, 1758),
- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- гуска мала (*Anser erythropus* (Linnaeus, 1758),

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
 - дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),
 - дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),
 - дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
 - жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
 - жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),
 - жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),
 - журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
 - казарка червоновола (*Branta ruficollis* (Pallas, 1769),
 - коловодник болотяний (*Tringa glareola* (Linnaeus, 1758),
 - кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),
 - крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),
 - крячок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),
 - крячок каспійський (*Hydroprogne caspia* (Pallas, 1770),
 - крячок малий (*Sterna albifrons* (Pallas, 1764),
 - крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
 - лебідь-кликун (*Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758),
 - лежень степовий (*Burhinus oedicephalus* (Linnaeus, 1758),
 - лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
 - лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
 - лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
 - лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
 - лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
 - мородунка (*Xenus cinereus* (Güldenstädt, 1775),
 - мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),
 - мухоловка мала (*Ficedula parva* (Bechstein, 1794),
 - орел-карлик (*Hieraaetus pennatus* (Gmelin, 1788),
 - орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
 - орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
 - очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
 - підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),
 - підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
 - підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),
 - погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
 - погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
 - пугач звичайний (*Bubo bubo* (Linnaeus, 1758),
 - рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
 - сапсан (*Falco peregrinus* (Tunstall, 1771),
 - сиворакша євразійська (*Coracias garrulus* (Linnaeus, 1758),
 - синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
 - скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
 - сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
 - сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
 - тетерук євразійський (*Tetrao tetrax* (Linnaeus, 1758),
 - чапля руда (*Ardea purpurea* (Linnaeus, 1766),
 - чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),
 - шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783),
- ссавці:**
- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
 - видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
 - вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
 - нічниця ставкова (*Myotis dasycneme* (Boie, 1825),

- норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761).

2.2.1.3. Об'єкт Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat* (UA0000170)

В об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat* (UA0000170) зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.223 Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.225 Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*; C1.3413 Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitriche-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осонок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осонок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B3 Мезотрофні болота (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D2.3 Перехідні болота та сплавини; **Додаток I Оселищної Директиви:** 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокосні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T2.4.1 Рівнинні та низькогірні пустищні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E1.71 Угруповання *Nardus stricta*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6440 Заплавні луки річкових долин *Snidion dubii*);

- T3.1.2 Вологі оліготрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.5 Мокрі або вологі оліготрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6410 Молінієві луки на вапнякових, торф'яних або глинисто-мулистих ґрунтах (*Molinion caeruleae*);

- T3.2 Вологі луки пасовищного використання (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C10.1 Вересові пустища (**Резолюція 4 Берської конвенції:** F4.2 Сухі пустища; **Додаток I Оселищної Директиви:** 4030 Європейські сухі чагарничкові пустища);

лісові біотопи:

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- дягель болотяний (маточник болотний) (*Angelica palustris* (Besser) Hoffm.),

безхребетні:

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),
- дукачик блакитнуватий (Гелла) (*Helleia helle* (Denis & Schiffermüller) 1776),
- дукачик непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),
- жовтюх шапранець (*Colias myrmidone* (Esper, 1781),
- каптурник лінійчастий (*Stephanopachys linearis* (Kugelann, 1792),
- прочанок Едип (*Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787),
- рябець авринія (*Euphydryas aurinia* (Rottemburg, 1775),
- рябець Матурна (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),
- тіньюлюб рудовусий (*Phryganophilus ruficollis* (Fabricius, 1798),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),
- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),
- тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),
- беркут (*Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758),
- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),
- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),
- вівсянка садова (*Emberiza hortulana* (Linnaeus, 1758),
- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),
- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),
- дрімлюга звичайна (*Caprimulgus europaeus* (Linnaeus, 1758),
- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),
- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),
- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),
- крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),

- кричок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),
 - кричок малий (*Sterna albifrons* (Pallas, 1764),
 - кричок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),
 - делека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
 - делека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
 - лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),
 - лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
 - лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),
 - мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),
 - орел-карлик (*Hieraaetus pennatus* (Gmelin, 1788),
 - орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),
 - орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),
 - осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
 - очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
 - підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),
 - підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
 - підсоколик малий (*Falco columbarius* (Linnaeus, 1758),
 - погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
 - погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
 - рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
 - сиворакша євразійська (*Coracias garrulus* (Linnaeus, 1758),
 - синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
 - сичик-горобець євразійський (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758),
 - скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
 - сова болотяна (*Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763),
 - сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
 - тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),
- ссавці:**
- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
 - видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
 - вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
 - широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774),
 - шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783).

2.2.1.4. Об'єкт Смарагдової мережі Liubokhynskiy (UA0000243)

В об'єкті Смарагдової мережі *Liubokhynskiy* (UA0000243) зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.4 Дистрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: C1.4 Постійні стоячі дистрофні водойми; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3160 Природні дистрофні озера та стави;

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (*Резолюція 4 Бернської конвенції*: D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- Б3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Берської конвенції*: D2.3 Перехідні болота та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

трав'яні біотопи:

- Т3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

- Т3.2 Вологі луки пасовищного використання (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- Т3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

лісові біотопи:

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Liubokhynskiyi (UA0000243)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- жировик Льозеля (*Liparis loeselii* (L.) Rich.),

- парило волосисте (*Agrimonia pilosa* Ledeb.),

молюски:

- перлівниця товста (*Unio crassus* (Philipsson, 1788),

- равлик-завиток болотяний (закрутка трав'яна) (*Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849),

безхребетні:

- дукачик непарний (*Lycaena dispar* (Haworth, 1803),

- прочанок Едип (*Coenonympha oedippus* (Fabricius, 1787),

- стрілка прикрашена (*Coenagrion ornatum* (Selys, 1850),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

землеводні – не зафіксовано,

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

птахи:

- бугай водяний (*Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758),

- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),

- гагара чорношия (*Gavia arctica* (Linnaeus, 1758),

- деркач лучний (*Crex crex* (Linnaeus, 1758),

- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),

- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),

- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сирій (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- коловодник болотяний (*Tringa glareola* (Linnaeus, 1758),

- крех малий (*Mergus albellus* (Linnaeus, 1758),

- кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792),

- крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus* (Temminck, 1815),

- крячок білощокий (*Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811),

- крячок річковий (*Sterna hirundo* (Linnaeus, 1758),

- крячок чорний (*Chlidonias niger* (Linnaeus, 1758),

- лебідь-кликун (*Cygnus cygnus* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- лунь очеретяний (болотяний) (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),
- осоїд євразійський (*Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758),
- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),
- підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C. L. Brehm, 1831),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- рибалочка блакитний (*Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758),
- синьошийка (*Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758),
- скопа (*Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758),
- сорокопуд терновий (*Lanius collurio* (Linnaeus, 1758),
- чепура велика (*Ardea alba* (Linnaeus, 1758),
- чернь білоока (*Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770),

ссавці:

- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- нічниця велика (*Myotis myotis* (Borkhausen, 1797),
- нічниця ставкова (*Myotis dasycneme* (Boie, 1825),
- широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

2.2.2. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

Об'єкти Смарагдової мережі *Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044)*, *Shatskyi (UA0000025)* та *Liubokhynskyi (UA0000243)* лише частково межують з територією надлісництва. У примикаючих виділах та кварталах Заболоттівського, Жиричівського, Кортелівського, Турського та Щедрогірського лісництв – планова діяльність не запроєктована.

Об'єкт Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)* охоплює територію Поступельське (квартали № 1-13), Щедрогірського (квартали № 26, 32-37) і Жиричівське (квартал № 51) лісництв.

На території надлісництва в об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)* проведено плановану діяльність на 2 ділянках Поступельського лісництва. Окремі таксаційні показники цих насаджень наведено у таблиці 2.1, вони були представлені вільхою чорною. Спостереженнями встановлено, що насадження на ділянках планованої діяльності представлені «перехідним» біотопом. За Національним каталогом біотопів України ці насадження відносяться до біотопу – ДЗ. Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом. Згідно методики післяпроектного моніторингу показники для цього біотопу не встановлюються. На ділянках після проведення планованої діяльності, в залежності від типу лісорослинних умов, наступним кроком буде відновлення у корінному типі лісу.

Під час післяпроектного моніторингу на ділянках планованої діяльності в об'єкті Смарагдової мережі *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)*, обстежених у 2025 році, після проведення планованої діяльності, відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

У загальному слід підкреслити, що вплив планованої діяльності Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі *Shatskyi (UA0000025)*, *Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044)*, *Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170)* та *Liubokhynskyi (UA0000243)* є мінімальним або відсутнім.

2.2.3. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на угруповання Зеленої книги України

На території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлено ряд рослинних угруповань Зеленої книги України (2021). Номенклатуру та розміщення рослинних угруповань Зеленої книги України наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Номенклатуру та розміщення рослинних угруповань Зеленої книги України на території надлісництва

№ п/п	Лісництво	Площа, га	Назва рослинного угруповання
1		0,1	Угруповання звичайнососнових лісів із домінуванням у травостої плавуну колючого (<i>Pineta sylvestris</i> з домінуванням <i>Lycopodium annotinum</i>)
2		0,2	Угруповання звичайнососнових лісів із домінуванням у травостої плавуну колючого (<i>Pineta sylvestris</i> з домінуванням <i>Lycopodium annotinum</i>)
3		1,0	Угруповання звичайнососнових лісів звичайнояловцевих та звичайнодубово-звичайнососнових лісів звичайнояловцевих (<i>Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>) (<i>Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>)
4		1,0	Угруповання звичайнососнових лісів звичайнояловцевих та звичайнодубово-звичайнососнових лісів звичайнояловцевих (<i>Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>) (<i>Querceto (roboris)-Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>)

Планова діяльність у виділах із вищенаведеними рідкісними угрупованнями Зеленої книги України не проводитиметься. Також ділянки планованої діяльності не прилягатимуть безпосередньо до цих виділів. Вплив планованої діяльності на рідкісні рослини угруповання на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» відсутній або нейтральний.

2.2.4. Дослідження щодо впливу планованої діяльності рідкісні види тварин та рослини

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Червоної книги України:

- плаун річний (*Lycopodium annotinum* L.),
- лілія лісова (*Lilium martagon* L.),
- любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.),
- коручка чемерникоподібна (широколиста) (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz s.l.),
- красуня-діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758),
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- тетерук євразійський (*Lyrurus tetrix* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),
- лось європейський (*Alces alces* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин Бернської конвенції:

- дятел звичайний (*Dendrocopos major* (Linnaeus, 1758),
- дятел малий (*Dendrocopos minor* (Linnaeus, 1758),
- дятел середній (*Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758),
- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),
- зозуля звичайна (*Cuculus canorus* Linnaeus, 1758),
- вільшанка (*Erithacus rubecula* (Linnaeus, 1758),
- зяблик (*Fringilla coelebs* (Linnaeus, 1758),
- канюк звичайний (*Buteo buteo* (Linnaeus, 1758),
- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),
- синиця велика (*Parus major* (Linnaeus, 1758),
- соловейко східний (*Luscinia luscinia* (Linnaeus, 1758)
- чапля сіра (*Ardea cinerea* (Linnaeus, 1758)
- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),
- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758).

На території надлісництва відмічені наступні рідкісні види рослин та тварин з списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області:

- дзвоники персиколісті (*Campanula persicifolia* L.),
- кадило рівнинне (сарматське) (*Melittis melissophyllum* L.),
- гвоздика стиснуточашечкова (*Dianthus stenocalyx* (Trautv.) Juz.).

На ділянках планової діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, що охороняються згідно Бернської конвенції, Європейського червоного списку, Червоної книги України та Списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області. Переважна більшість рідкісної фауни та флори відмічена у природно-заповідному фонді надлісництва, також виділені охоронні зони у місцях гніздування лелеки чорного та токовищ тетерука євразійського. У додатку А наведений квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України на території Ратнівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

2.2.5. Заходи для зменшення ризиків негативного впливу на рідкісні види рослин, тварин, оселищ (біотопів) та угруповань рослин на території надлісництва

На території надлісництва виділено репрезентативні ділянки та особливо цінні захисні ділянки лісу, які репрезентують усе різноманіття типових та рідкісних біотопів. Планова діяльність на цих ділянках не проводиться. Виділено охоронні зони у місцях гніздування лелеки чорного та навколо токовищ тетерука євразійського.

Для збереження рідкісних видів рослин, тварин, оселищ та угруповань рослин Зеленої книги України на території надлісництва також створено ряд природно-заповідних об'єктів, зокрема гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Святе» (Турське лісництво); зоологічна пам'ятка природи місцевого значення «Ялиновий ліс» (Кортеліське лісництво); ботанічний пам'ятка природи місцевого значення «Гірницький ялиник» (Гірницьке лісництво); загальнозоологічні заказники місцевого значення «Липине» (Турське лісництво) та «Гвозди» (Кортеліське лісництво); лісові заказники місцевого значення «Смольне» (Жиричівське та Кортеліське лісництва), «Гірницький» (Щедрогірське лісництво) та «Доманівський» (Жиричівське лісництво); гідрологічні заказники місцевого значення «Гірницьке болото» (Щедрогірське лісництво), «Озерця» (Гірницьке лісництво), «Озеро Радожичі» (Гірницьке лісництво), «Річицький» (Ратнівське, Гірницьке та Щедрогірське лісництва), «Щедрогірський» (Ратнівське лісництво), «Оріхівський» (Щедрогірське лісництво), «Залухівський» (Щедрогірське лісництво) та ландшафтний заказник місцевого значення «Урочище Херма» (Ратнівське лісництво).

Після проведення планової діяльності, на ділянках проводять лісовідновлення згідно чинної нормативно-правової бази. Створені молоді насадження формуються за праобразом корінних типів лісу притаманних для території надлісництва.

2.2.6. Ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення післяпроектного моніторингу у надлісництві встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів».

На ділянках планової діяльності на території надлісництва відсутні насадження, які можуть належати до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

У попередні роки були проведені дослідження із визначення належності насаджень надлісництва до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Перелік цих насаджень наводиться у додатку Б.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу у Ратнівському надлісництві філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Висновки з ОВД № 21/01-5627/1 від 15.07.2024 р. (філія «Ратнівське лісомисливське господарство», ДП «Ліси України»), у 2025 році можна зробити наступні висновки:

1. У першому півріччі плановану діяльність (рубок головного користування), на території надлісництва, проведено у 8 лісництвах (Гірницьке, Жиричівське, Заболоттівське, Кортелівське, Поступельське, Ратнівське, Турське та Щедрогірське), а у другому – 1 лісництві (Заболоттівське).

2. Об'єкти Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044) та Liubokhynskyi (UA0000243) лише частково межує з територією надлісництва. У примикаючих виділах та кварталах Заболоттівського, Жиричівського, Кортелівського, Турського та Щедрогірського лісництв – планова діяльність не запроєктована.

3. На території надлісництва в об'єкті Смарагдової мережі Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) проведено плановану діяльність на 2 ділянках Поступельського лісництва. Насадження були представлені вільхою чорною. Спостереженнями встановлено, що насадження на ділянках планованої діяльності представлені «перехідним» біотопом. За Національним каталогом біотопів України ці насадження відносяться до біотопу – ДЗ. Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом. Згідно методики післяпроектного моніторингу показники для цього біотопу не встановлюються. На ділянках після проведення планованої діяльності, в залежності від типу лісорослинних умов, наступним кроком буде відновлення у корінному типі лісу.

4. Під час післяпроектного моніторингу на ділянках планованої діяльності в об'єкті Смарагдової мережі Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170), обстежених у 2025 році, після проведення планованої діяльності, відсутні рідкісні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України, Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку.

5. Вплив планованої діяльності на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі Shatskyi (UA0000025), Prypiat-Stokhid National Nature Park (UA0000044), Zaplava Turia-Rrypiat (UA0000170) та Liubokhynskyi (UA0000243) є мінімальним або відсутнім.

6. На території надлісництва зафіксовано 2 рослинні угруповання Зеленої книги України у 4 виділах. Планована діяльність не проводитиметься безпосередньо у примикаючі виділах до рослинних угрупованнями Зеленої книги України. Вплив планової діяльності на рослинні угруповання на території надлісництва відсутній або нейтральний.

7. На ділянках планованої діяльності відсутні рідкісні види рослин та тварин, що охороняються згідно Бернської конвенції, Європейського червоного списку, Червоної книги України та Списку регіональних рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів та тварин, які потребують охорони у Волинській області. Переважна більшість рідкісної фауни та флори відмічена у природно-заповідному фонді надлісництва, також виділені охоронні зони у місцях гніздування лелеки чорного та токовиц тетерука євразійського.

8. Під час ідентифікації не виявлено належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів на ділянках планованої діяльності, обстежених у 2025 р.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. – www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)».
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>– за запитом «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)».
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Природно-заповідний фонд України: територія та об'єкти загальнодержавного значення. – Київ: ЦЕОІ, 2009. – 332 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
12. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
13. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.
15. Проєкт організації і розвитку лісового господарства філії «Ратнівське лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» Волинської області. Пояснювальна записка. – Ірпінь: ВО «Укрдержліспроект», 2023. – 234 с.

Додатки додаються у звіті для службового користування